

...Sobre el Centenari del Cine Espanyol

Rafael Porcel

Al cine espanyol li toca enguany bufar 100 espelmes del pastís. Sembla mentida per una indústria que va quedar òrfena d'una vertadera indústria que li donàs suport ja fa dècades.

El centenari no podia arribar en una data més adequada. El 95 ha estat gairebé miraculós per les seves xifres, tant les que formen el muntant de les inversions en producció com les del resultat en taquilla. A les recaptacions milionàries del darrer Trueba, *Two Much*, s'hauria de sumar les gens menyspreables de *La pasión turca* de Vicente Aranda o *La flor de mi secreto* de Pedro Almodóvar, per posar-ne només dos exemples. El públic ha respost molt bé aquest any passat a allò que el cine espanyol li oferia. 2 milions i mig més d'espectadors que no l'any 94 ho constaten. Queda lloc per l'esperança!

Tal vegada és que el cine que es fa a casa ha decidit sumar-se a un hipotètic "pla de renovació". Ha abandonat la pràctica de mirar un passat molt concret per contar història o ha renunciat a imitar altres cinematografies com a mitjà, ineficaç, per combatre-les.

El premis Goya d'enguany no deixen espai pel dubte: ¿què fa una pel·lícula com *El día de la bestia* entre les més premiades d'una acadèmia com l'espanyola? Una de dues: o els joves trepitgen fort o l'acadèmia està tan desorientada perquè enguany no té cap andròmina socio-sensiblera firmada per José Luis Garcí i s'ha donat a les drogues dures.

El día de la bestia d'Alex de la Iglesia, ha estat la sorpresa de l'any. Premiada a festivals, alabada per la crítica i refrendada per l'acceptació del públic. Un diabòlic film que du als cines el sector més jove del públic. El seu director, Alex de la Iglesia, i un dels seus protagonistes, Santiago

Segura, han estat catapultats ja a l'efímer olimp de les glòries nacionals (A veure quant trigarem ara a baixar-los, o més bé expulsar-los, del pedestal... Ja se sap que això de glorificar per després defenestrar segueix sent l'esport nacional).

Però la pel·lícula de l'any segons l'acadèmia ha estat *Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto*, òpera prima del seu director Agustín Díaz Yanes, que amb aquest debut s'ha posat el llistó molt alt per la seva pròxima pel·lícula.

¿Som, doncs, davant un període de canvi generacional al cine espanyol? Això pareix inevitable. Aquest any 96, el del centenari del cine espanyol, servirà per saber si allò del 95 va ser un miratge o el començament d'una gran amistat amb el seu públic. Tenim molts de mesos per endavant encara i moltes estrenes a la vista. Julio Medem presentarà d'aquí a poc *Tierra* amb Carmelo Gómez. Però els joves hauran de plantar una dura batalla enguany amb els més veterans que tenen en cartera un bon nombre d'interessants pel·lícules, com a mínim a primera vista. La més esperada, *Libertarias* de Vicente Aranda, amb un cartell d'actrius de primera que inclou Victoria Abril i Ana Belén. Gonzalo Suárez estrenarà *Señor Sombra*, Carlos Saura *Taxi*, Imanol Uribe *Sí, buana*, Pilar Miró *El perro del hortelano...* Per tenir, ni tan sols faltarà la corresponent producció de *qualité*: una nova versió de l'obra de Fernando de Rojas, *La Celestina*, dirigida per Gerardo Vera.

¿Haurà trobat el cine espanyol el seu vertader camí? 100 anys d'intensa recerca semblen suficients. La solució es trobarà en el darrer fotograma d'enguany. Almanco l'any passat es va guanyar la batalla al cine nord-americà que va recollir una collita més aviat pobra. N'hi ha prou amb donar una ullada a les candidatures a l'Oscar d'enguany. Per posar-se a plorar.